

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Het project 'Joule 4 Joule' van Enexis, gericht op het realiseren van een klimaatneutrale gebouwde omgeving in 2050.

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 3-09-2024
Notanummer	: 2024-703
Datum	: 3-09-2024
Programma	: 04b - Energietransitie
Portefeuillehouder	: Wethouder Van Essen,
Bijlage(n)	: MOOI Joule4Joule Letter of Intent Gemeente Deventer versie 20240806.docx

Parafering

26-08-2024: Teammanager beleid ruimte29-08-2024: Teammanager beleid ruimte28-08-2024: Wethouder

Agendering

* 30-08-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 29-08-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

3-09-2024

B & W d.d.: 3-09-2024

Besluit

1. De intentieverklaring (Letter of Intent d.d. 26 augustus 2024) voor het 'Joule 4 Joule' project van Enexis te ondertekenen, waarin een wijkenergiesysteem wordt ontwikkeld om lokaal de opwek en de afname van duurzame energie te balanceren
2. Als gemeente Deventer het Slim Warmtenet Zandweerd als pilot locatie in te brengen
3. Wethouder J. van Essen te machtigen om deze intentieverklaring namens de gemeente te ondertekenen

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

De gemeente Deventer is gevraagd door Enexis om actief bij te dragen aan het project 'Joule 4 Joule'. Dit project richt zich op het behalen van de landelijke doelstelling om in 2050 een klimaatneutrale gebouwde omgeving te realiseren. Het streeft naar de ontwikkeling van wijkenergiesystemen die voorzien in de lokale elektriciteits- en warmte/koude-behoeften en een balans creëren tussen duurzame opwek en afname.

Het maatschappelijk probleem van netcongestie (onvoldoende capaciteit op het stroomnet) wordt steeds urgenter. Netcongestie leidt tot stagnatie van verduurzamingsmaatregelen bij zowel nieuwbouw als bestaande wijken. In het 'Joule4Joule' project wordt een innovatieve oplossing ontwikkeld: het opslaan van overtollige stroom van zonnepanelen van wijkbewoners in een waterbuffer om

een warmtenet te verwarmen over de seizoenen heen. De wijk Zandweerd waar de gemeente een nieuw warmtenet ontwikkelt, is een geschikte locatie voor de verkenning van zo'n systeem innovatie. De uitrol van dit project kan de exploitatie van het warmtenet verbeteren en de betaalbaarheid voor bewoners verhogen.

Concreet betekent dit het volgende voor Zandweerd. In het oorspronkelijke plan wordt de warmte uit het rioolwater (15 °C) opgewarmd tot 70 °C. Met de inzet van een waterbuffer van 40 °C is er minder energie nodig om het water te verwarmen. Ook kan de piekvraag beter worden opgevangen. We willen verkennen of dit een positief effect heeft op de exploitatie van het warmtenet, omdat de energiekosten dalen. Met de inzet van een warmtebuffer is er ook ruimte om stroom slim in te kopen op momenten dat de prijs laag is of zelfs negatief.

Naast lagere gebruikerskosten halen gebruikers van het warmtenet in Zandweerd voordeel uit dit project doordat zij in de zomer hun overschot aan stroom van zonnepanelen kunnen inzetten om de warmtebuffer op te warmen. Met oog op de afschaffing van de salderingsregeling in 2027 verbetert dit de betaalbaarheid van de energierekening voor inwoners.

Met de letter of intent verklaart de gemeente Deventer om actief bij te dragen aan het 'Joule 4 Joule' project. Naast het aandragen van de pilot locatie Zandweerd betekent dit concreet dat de gemeente zal samen werken in het consortium om de gestelde doelen te halen. Deze doelen gaan over de techniek en ruimtelijke inpassing van warmteopslag, bewonersbetrokkenheid, samenwerkingsvormen, de (on)mogelijkheden van het bestaande regelgevend kader en inzet van tools en systemen.

Na ondertekening van de letter of intent zal Enexis een subsidie aanvraag doen voor rijkssubsidie van de regeling Missiegedreven Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (MOOI) voor energie- en klimaatinnovaties. Bij positieve toekenning zal het project starten.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De beoogde maatschappelijke resultaten zijn:

- * Bewoners kunnen het hele jaar door profiteren van hun eigen opgewekte energie.
- * Warmtebuffering levert jaarrond duurzame energie aan het warmtenet. Dit draagt bij aan de leveringszekerheid en betaalbaarheid van het warmtenet.
- * Door energieopwekking en -verbruik in de wijk te organiseren, hoeft er minder elektriciteit terug geleverd of afgenomen te worden van het net, wat bijdraagt aan de vermindering van netcongestie en de maatschappelijke kosten beperkt.
- * Het testen en leren van nieuwe energieconcepten die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de energietransitie.

Kader

- * Deventer Energievisie, maart 2024
- * Uitvoeringsprogramma Deventer Energievisie, maart 2024.
- * Wijk Uitvoeringsplan Zandweerd, 13 april 2021.
- * Voorbereiding tot oprichting warmtebedrijf Slim Warmtenet Deventer, mei 2024 (2024-309)

Betrokken partijen en participatie

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor deelname aan het project 'Joule4Joule':

- Het project heeft mogelijk een positief effect op de betaalbaarheid van de energierekening van bewoners in Zandweerd. Een groot deel van de kosten voor warmte die bewoners geleverd krijgen via het warmtenet zijn de kosten voor energie. Met dit project dalen de energiekosten van het warmtenet en krijgt de bewoner zelf meer grip op de energierekening. Dit effect wordt versterkt als in 2027 de salderingsregeling voor zonne-energie komt te vervallen.
- De insteek van het project is om het collectief te organiseren. Door de directe voordelen die bewoners kunnen halen uit het project kan de bewonersbetrokkenheid bij het warmtenet vergroot worden.
- Warmteopslag via een warmtebuffer biedt mogelijkheden om vraag en aanbod van energie op elkaar af te stemmen en is een noodzakelijk stap in de doorontwikkeling van het warmtenet .
- Door de toevoeging van energieopslag vervalt mogelijk de noodzaak voor de inzet van gas voor piekbelasting en kunnen we het warmtenet verder vergroenen en op den duur helemaal aardgasvrij maken.
- Het project is een stap naar wijken die slim omgaan met energie om uiteindelijk energieneutraal te worden, niet over het hele jaar, maar op elk moment. Dit zijn noodzakelijke concepten om woningbouw mogelijk te blijven maken in het kader van netcongestie. De lessen die de gemeente Deventer in dit project zal leren, kan de gemeente toepassen in de nieuwbouwopgave.
- Met verschillende partijen samenwerken in een energiecollectief, waarbij verschillende soorten energie met elkaar worden uitgewisseld, is noodzakelijk voor het realiseren van de energietransitie. Van de pilot in Zandweerd kan geleerd worden voor andere energiecollectieven op bedrijventerreinen, in kantoren en andere woonwijken.
- Voor deze pilot zijn we gevraagd door Enexis. Deelname aan het project verdiept en versterkt onze samenwerking, ook op het gebied van innovatie om samen netcongestie op te lossen

Argumenten tegen:

- Het Slim Warmtenet Zandweerd is een complex project. Naast de exploitatie van het bestaande warmtenet wordt een nieuw warmtenet uitgerold en het warmtebedrijf opgericht. Deelname aan het 'Joule4Joule' project voegt daar een extra dimensie aan toe.

Financiële consequenties en dekking

Er zijn in deze fase van het project geen financiële verplichtingen verbonden aan dit initiatief. De personele inzet wordt gedekt vanuit het programma Energietransitie.

Uiteraard vraagt dit inzet van capaciteit. Deels loopt dit samen met werkzaamheden die al nodig zijn binnen Zandweerd. Voorts sluit het aan op de afspraken gemaakt in het warmteplan (transitievisie warmte) voor de andere wijken. Tenslotte past dit in het energieplan en de door de raad beschikbaar gestelde middelen.

In de initiatief en ontwerpfasen zijn geen nieuwe financiële verplichtingen verbonden aan het project. Eventuele inzet van capaciteit wordt betaald uit de subsidie die aangevraagd wordt. Als we daadwerkelijk overgaan tot realisatie

heeft dat wel financiële consequenties. Het verkrijgen van innovatie/uitvoeringssubsidies zijn een randvoorwaarde voor de start van de realisatie.

Openbaarmaking en communicatie

Na akkoord kan het besluit en de intentieverklaring openbaar worden gemaakt.

Aanpak en uitvoering

De aansturing van de pilot ligt binnen het programma Energietransitie, onderdeel warmtetransitie, in nauwe samenwerking met het realisatieprogramma warmtenet Zandweerd en het warmtebedrijf.

De MOOI aanvraag zal 5 september door Enexis worden ingediend. Bij toekenning van de subsidie in november kan de pilot in januari 2025 van start gaan.